ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 60 դրշ. վեցամսեայ 30 դրշ. Եռամսեայ 20 դրշ. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 80 դրշ. Վեցամսեայ 40 դրշ. Եռամսեայ 25 դրշ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 22 ֆր. Վեցամսեայ 11 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎԱՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ԶԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchounlou han, N. 7

ԾԱՂԻԿ

ԾՐԱԳԻՐ

"زاغيك" ارمنيجه يومى وسياسى غزتەدر

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ

Կալաթա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱՐԱՆԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է *հակիրճ* գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի *տրուիր* :

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ

ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՅ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵ ՏԱՐԻ— ԹԻՒ 264 "ԾԱՂԻԿ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ 2 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1902 ՇԱԲԱԹ

ԹՈՒՂԹԻ ԿՏՈՐՈՒԱՆՔ

(Ձեռատետրէս)

1/14 Փետր. 902

Մեր ամուսնութիւնները չահեկան կողմ մը չունին բնաւ Պէտքի ու շահու բաներ եղած են ամէնքն ալ։ Ո՛չ Ռոմէօ-Ժիւլիէթական սիրահարութիւն մը, ո՛չ ասպետական առեւանգում մը, ո՛չ յուզմունք, ո՛չ տառապանք, ոչինչ։ Տարիներէ ի վեր կը շարունակուին ըլլալ այնպէս, ինչպէս որ սկսած էին, հետզհետէ վատթարանալով, անհամնալով։ Ամուսնալուծումի օրէնք մըն ալ չունեցանք որ գոնէ անյարմար զոյգերը զատուին, քակուին իրարմէ։ Այս օրերս Պատրիարքարանը նշանախօսութեան ատիճանացոյց մը հրատարակեց, պաշտօնական ատորութիւն մըն ալ փակցնելով խեղճ ամուսնացողներուն ճակտին։

Դեռ աւելին կայ։

Ամէն անգամ որ նշանուք մը կամ պսակ մը տեղի կ'ունենայ, օրաթերթերը վճարուած ստակին չափով մէյ մէկ ներբողական կը հրատարակեն։ Այս սովորութիւնն ալ նուազ անհամ բաներէն չէ։ Եթէ ես կը ճանչնամ հարսն ու փեսան, պէտք չունիմ ներբողական մը կարդալու անոնց վրայ. իմ անձնական տպաւորութիւնս ու դատողութիւնս կը բաւեն ինծի։ Օրինակի համար, եթէ գիտնամ թէ հարսը կաղ է եւ լրագիրը ֆիզիքական բարեմասնութիւններով օժտած է զայն, բնական է որ ծիծաղիմ պիտի։ Իսկ եթէ եղած ներբողականը ամուսնացողները չճանչցող անձերուն համար է, այդ ալ անհարկի բան մը կը նկատեմ ես, բեքլամ մը պարզապէս, ինչպէս որ կ'ըլլայ խանութի մը ցուցապակիին մէջ դրուած անարժէք առարկայի մը համար։

Եթէ այս սովորութիւնը պէտք է որ շարունակուի դեռ, գոնէ բեքլամը կատարեալ ընելու միջոցներուն վրայ խորհելու են մեր օրաթերթերը։ Օրինակի համար, այսինչը նշանուեր է այնինչին հետ. շատ ազէկ. ահա ներբողականի նմոյշ մը ձեզի.

«Երէկ, հինգշաբթի, Աղդ. Պատրիարքարանի մէջ տեղի ունեցաւ նշանախօսութիւնը Դոմինիանոս էֆ. Աւետումեանի, Օր. Փառանձէմ Զատիկեանի հետ։

«Դոմինիանոս էֆ. քաջածանօթ է Պոլսոյ հրապարակին վրայ իբրեւ գործունեայ, պատուաւոր, խելացի վաճառական, իր բարձր գլխարկովը, կոթը արծաթ դաւազանով ու Մանչէսթրէն բերել տուած դիմացկուն կօշիկներովը։ Յիշելիքապէս ո՛չ նուազ օժտուած անձնաւորութիւն մըն է, տարիքը հաղիւ քառասուն, հասակը մէկ մէթրօ տասը սանթիմէթր, թաւիշի պէս փափուկ պեխ ու մօրուք ունի։ Թիւնէլէն անդին կառքով տուն կ'երթայ ամէն իրիկուն. թղթախաղ ըսուած բանը կ'ատէ, Բիւգանդիոնի բաժանորդ է. անբասիր կեանք մը անցուցած է այս վերջին տարիներս, թէեւ անկէ առաջուան կեանքը ծանօթ չըլլայ մեզի։

«Գալով Օր. Փառանձէմի, ճակատնիս բաց կրնանք ըսել թէ փառք ու պարծանքն է այն սեռին որուն կը պատկանի։ Իր մայրենի լեզուն ուսած է հօրենական տան մէջ. Ֆրանսերէնը կը խօսի ջուրի պէս, անգլերէնը կը ծամէ հացի պէս.— Ֆուլանիին աչակերտած է երկար տարիներ, եւ գաչնակի վրայ հիանալիօրէն կը զարնէ բոլոր Ռաքսօտի ռոնկրուազները։ Մարմնոյն բարեմասնութիւնը ծափահարուած է ամէն սալօնի մէջ. սքանչելի կերպով վայս ու կավօր կը պարէ, Լուի Գենզ կոչիկ կը հագնի սովորաբար. Հայերէն թերթ բնաւ ձեռքը չ'առնէր, եւ տարին անգամ մը, կաղանդին օրը, իր մօրը կ'օգնէ անուշապուրին համար։»

Եւ իբր վերջաբան, «Մեր անկեղծ շնորհաւորութիւնները» բառերը թերթին կողմէ շռայլուած։

Ես ասանկ կը հասկնամ ահա բեքլամը։

ՏՕՄԻՆՕ

ՀՕՐ ՄԸ ԿՏԱԿԸ ԻՐ ԱՂՋԿԱՆ

Բ.— ԲՌՆԱՒՈՐ ԱՄՈՒՍԻՆ

Բոլոր բռնաւորութեանց մէջ ամէնէն հասարակը, անիկա այսինքն՝ որուն կրրնան ենթակայ ըլլալ աշխարհի բոլոր անտիտուր երկոտանիները, այն՝ որ կրնայ, անդադար, առանց պատիժ մը կրելու, ամէն օր, օրուան տասերկու ժամերուն, դիշերուան տասերկու ժամերէն իւրաքանչիւրին մէջ յագեցում մը գտնել, ատ բռնաւորութիւնը ամուսնական բռնաւորութիւնն է։

Նուաստացուցիչ բնաւորութիւն, վասն զի ի գործ կը դրուի զօրաւոր էակի մը կողմէ տկարի մը վրայ. վա՛տ բռնաւորութիւն՝ վասնզի ոչ քաջութիւն կը պահանջէ, ո՛չ մտացիութիւն, ո՛չ զարգացում. յիմար բռնաւորութիւն՝ վասնզի ոչ մէկ օրէնք կը պատժէ զինքը, այլ բնաւորութիւնը միայն։

Ո՛վ որ բռնաւորութիւն կը ցուցնէ իր տան մէջ անարգանք միայն կը գտնէ նետուած իր ճակտին թէ ներսը թէ դուրսը. մեղրը մաղձի կը փոխէ ան, ու արժանի չէ ո՛չ գթասրտութեան, ո՛չ ներողամտութեան, միշտ աւելի վար ըլլալով ամէնէն սոսկալի ոճրագործութիւններէն որոնց մէջ փաստաբաններ կը գտնեն վերջապէս մեղմացուցիչ կէտ մը։

Այսուհանդերձ, շատ մը ամուսիններ բռնաւորներ են, իրենց կիները սիրելով հանդերձ եւ միեւնոյն ժամանակ կատարեալ ազնուական քաղաքացիներ եւ օրինակելի հայրեր ալ ըլլալով։

Այսպիսիները անդադար, դոռոզաբար, անվիճելի կերպով մը կ'ուզեն ղդացնել իրենց կենակցին, (իրենց գերին գրեթէ) թէ իրենք են տան միակ տէրերը, թէ ո եւ է իշխանութիւն իրենցն է, թէ հրամայելու ամբողջական իրաւունքը իրե՛նց կը պատկանի, թէ իրենք է որ բացարձակ ճանաչումը ունին աղէկին ու գէշին։

Բռնաւոր ամուսիններն են որ, դերանուններէն եսը եւ իմը միայն գիտեն. դուն ու քուկդը գոյութիւն անգամ չունին անոնց համար։ Իմ տունս, իմ կարողութիւնս, իմ հարստութիւնս, իմ կամքս, իմ կարծիքս, իմ փափաքս, կ'ըսեն միշտ։

Չեն գիտեր թէ ի՜նչ ծածուկ գորովանքներ, ի՜նչ անասելի հաճոյքներ, ներքին հաճոյակատարութիւններ կան մեր բառին մէջ պահուըտած. ամբողջ բոյն մը կը յիշեցնէ ան, որուն մէջ կինը սիրով պիտի ուզէ կծկուիլ, նեղնալ հասարակաց կեանքին գաղջութիւնը վայելելու համար։

Ընտանեկան բռնաւորին համար ոչ մէկ բան մերն է, ամէն բան՝ իմս։ Մտածումը իմն է, դատողութիւնը՝ իմը, յոյսը՝ իմը, հարստութիւնը՝ իմը։ Մերը ամուսնական կարգապահութեան դէմ մեղանչումն է, օրինական իրաւունքներու բռնաբարութիւն մը։

Ոճրագործը իր փաստաբանները ունի, կինը չի կրնար ու պէտք չէ որ ունենայ իրենները։ Տնական խնդիրներու մէջ ամուսնոյն անուրաչախութիւնը անվիճելի սկզբունք մըն է։

Բռնաւորութեան այս ձեւերուն մէջ, անիրաւութիւնը, գերիշխանութիւնը, քըմահաճոյքը այնքան գաճաճներու երեւոյթը կ'առնեն միացնելով իրենց մէջ անմիտը ծիծաղելիին, յաւակնոտը կոպիտին։

Այն տանն երկու պարագաներ կը ներկայանան, այսինքն, կինը կամ կը հակառակի, կամ կը լռէ. երկրորդ պարագան առաջինէն հաղա՞ր անգամ աւելի գէշ է։

Եթէ կինը դէմ ելլէ իր ամուսնոյն, ու ինքզինքը անկէ աւելի ուժով ցոյց տայ, ամուսինը կը յաղթուի եւ կ'ունենանք իգական բռնաւորութիւն մը, առնականէն շատ աւելի վար։

Եթէ ուժերը հաւասարակշռին իրարու, հաւասար չափով յաղթութիւններ ու պարտութիւններ տալով երկու կողմերուն, այն ատեն յաւիտենական կռիւ մըն է որ տեղի կունենայ, կամ ուրիշ բաներով դժոխք կը դառնայ տունը։

Եթէ կինը լռէ, տկարութեան կամ կեղծաւորութեան համար, այն ատեն սրտին խորէն եւ անկողնին մէջ դառն արցունքներ է որ կը քամէ ամէն վայրկեան որոնք կը հերկեն հոգին ու վրէժխնդրութեան սերմերը կը դնեն հոն, երբեմն վայրագօրէն ու արագ, երբեմն յամր ու մտածուած կերպով մը։

Որքա՜ն անգամներ պատահած է որ, կին մը որ անմեղ ու անարատ պիտի մեռնէր, անպատուած է իր ամուսինը վրիժառութեան իր ծարաւին մէջ, ու թերեւս կեղծուած, բայց յանցաւոր հեշտանքի վայրկեանի մը մէջ մրմնջած է սա՛ բառը, ծանօթ հացէի մը ուղղուած.

—Ա՛ռ, քեզի՛ ըլլայ։

Բայց այնքան դիւրին է արդարութեան ու տրամաբանութեան հետ համաձայնութեամբ կառավարել, առանց երբեք զգալի ընելու իր գերիշխանութիւնը։

Այր ու կին պէտք է միշտ վիճաբանին, խորհրդակցին իրարու հետ, առանց մէկը միւսին հնազանդելու կամ հրամայելու։

Անկարեւոր խնդիրներու մէջ, որոնց «այո»ն կամ «ոչ»ը այնքան մօտ են իրարու որ կրնան իրարու հետ չփոթիլ անգամ, այրը պէտք է որ ցուցնէ իր մեծութիւնը, խօսքը կնոջը ձգելով, վասն զի անիկա, կին ըլլալով, խոնարհութեան շատ մը պատճառներ ունի արդէն ընկերային կեանքի մէջ։

* * *

Անո՛ւշ աղջիկս, եթէ կ'ուզես հեռու մնալ բռնաւոր ամուսինէ մը, խորապէս ուսումնասիրէ նշանածիդ բնաւորումները, սովորութիւնները։

Ուսումունքը, կրթութիւնը չեն կրնար աղնուացնել բռնաւոր մարդ մը, այնպէս որ երկար քննելով, կրնաս դիւրութեամբ ճանչնալ իր գոռոզ ձայնէն, իր ճաշակէն, սովորութիւններէն թէ բռնակալութեան ձգտում ունի՞ նշանածդ։

Հրեշտակային կին մը կը ճանչնամ, արդէն նշանուած երիտասարդի մը որ զայն երջանիկ ընելու տրամադիր կ'երեւար։ Օրին մէկը իմացայ որ աղջիկը մերժեր է ամուսնանալ անոր հետ, վասն զի բռնաւոր նշանածը, առանց լուրջ պատճառի մը, արդիլած էր անոր իր մէկ բարեկամուհիին այցելութեան երթալ։

Առիւծը ցուցուցեր էր իր ճանկը եւ աղջիկը ժամանակին նշմարելով զայն, մտացիօրէն շարժեցաւ չկորսնցնելու համար իր երջանկութիւնը եւ ապագան իրաւունք տուաւ իրեն։

ՄԱՆԹԼԿԱՑԵԱՆ

Հետեւեալ հետաքրքրական էզը՝ որ գտնուած է Վիքթոր Հիւկոյի թուղթերուն մէջ, անոր ձեռքի գրովն իսկ գրուած, կը ցուցնէ ծագումը Ֆանֆիկի անձին, մէկը «Թղուառներ»ու ամենեն յուզիչ դերակատարներէն։

ՖԱՆԹԻՆԻ ԾԱԳՈՒՄԸ

Վիքթոր Հիւկո երեքշաբթի օր մը Ս. Կաթեմիի անդամ ընդունուեցաւ։ Երկու օր վերջը, Տիկ. տը Ժիրարտէն, որ այն ատեն Լաֆիթ փողոց կը բնակէր ճաշի հրաւիրեց զայն։

Այդ ճաշին ներկայ էր նաեւ Պիւժօ զօրավարը՝ որ Ալճէրիի կառավարիչ ընտրուած ըլլալով մօտ օրէն պիտի մեկնէր դէպ ի իր պաշտօնավայրը։

Պիւժօ այն ատեն վաթսունհինգնոց մարդ մըն էր, կորովի, կարմրադէմ ու քիչ մը ծաղկոտած։ Տեսակ մը դաժանութիւն ունէր, որ կոպտութիւն չէ սակայն. կատարեալ գիւղացի մըն էր, խառնուած՝ մաշած ու փափուկ աշխարհիկ մարդուն, սրամիտ ու վայելչաձեւ։

Տիկին տը Ժիրարտէն զօրավարը իր աջ կողմը տուաւ եւ Վիքթոր Հիւկոն ձախ կողմը։ Ու խօսակցութիւնը սկսաւ երկու հիւրերուն մէջեւ, վասն զի Տիկ. տը Ժիրարտէն սկսաւ թարգմանի դերը կատարել։ Հիւսեցան այլ եւ այլ նիւթերու վրայ ու մանաւորապէս զօրավարին նոր պաշտօնին։

Վիքթոր Հիւկո բաւական կանուխ մեկնեցաւ Տիկ. տը Ժիրարտէնի տունէն։ Ցունուար 9ն էր։ Ցիւնը առատօրէն կը տեղար։ Կօշիկները շատ բարակ էին եւ երբ փողոց իջաւ տեսաւ որ անկարելի էր իրեն քալելով տուն դառնալ, ու ստիպուեցաւ դէպ ի Թէպու փողոցը երթալ, վասնզի հոն, պողոտային վրայ վարձու կառքեր կը կենային։ Բայց դժբաղդաբար հատ մը անգամ չկար նոյն իրիկունը։ Որոշեց սպասել որ գան։

Այսպէս կեցած փողոցին մէջ չորս կողմը կը նայէր, երբ տեսաւ չնորհքով հագուած երիտասարդ մը՝ որ ծունցաւ դեսին, խոշորակէկ ափ մը ձիւն առաւ, կլորցուց ու զարկաւ տէքոլիթէ հագուած աղջկան մը կրծկին, մինչ խեղճը փողոցին անկիւնը կեցած էր լուռ ու մունջ։ Աղջիկը սուր ճիչ մը թռցուց, ու անմիջապէս երիտասարդին վրայ վազեց եւ ծեծեց զայն։ Տղան չուզեց ետ մնալ բնականաբար. աղջիկը կրկնեց իր հարուածները ու կռիւը հետզհետէ կը սաստկանար, կը տարածուէր ու կ'ուժգնանար, այնպէս որ ոստիկանները իմացան ու հասան։

Երիտասարդին բան մը չըսին, եւ աղջիկը առածնուն պէս սկսան քաշել տանիլ։ Դժբաղդը սկիզբները հակառակեցաւ քիչ մը, բայց յետոյ յուսահատած, համակերպեցաւ։ Մինչդեռ երկու ոստիկաններ թեւերէն բռնած բռնի կը քալեցնէին զայն, աղջիկը կ'աղաղակէր.

—Գէշ բան մը չըրի ես, հաւատացէ՛ք խօսքիս։ պարոնն է որ, ընդհակառակը, դպաւ ինծի։ Յանցաւոր չեմ ես։ Կը պատիմ, ձգեցէք զիս։ Ես գէշ բան մը չըրի հաւատացէ՛ք։

Ոստիկանները մտիկ չէին ըներ սակայն, ու իբր պատասխան՝ սա՛ խօսքը միայն կը կրկնէին անդադար։

—Օ՛ն, քալէ՛, վեց ամիս հանգիստ ուներս ալ։

Խեղճ աղջիկը այս խօսքերը լսելուն նորէն կը սկսէր արդարացնել ինքզինքը ու կը կրկնապատկէր իր պաղատանքները, աղաչանքները։ Ոստիկանները առանց զգածուելու անոր արցունքներէն, քաշքշեցին զայն մինչեւ Օրերային ետեւը, Շօշա փողոցի պահականոցը։

Վիքթոր Հիւկո, ակամայ, չահագրգռուելով դժբաղդ աղջկան այս տխուր դէպքով, կը հետեւէր ատոնց, մարդոց բազմութեան հետ՝ որ ասանկ պարագաներու մէջ անխուսափելի բան մըն է։

Պահականոցին մօտը հասնելնուն, Վիքթոր Հիւկո մտածեց ներս մանել ու աղջկան կողմը բռնել։ Բայց խորհելով որ երկու օրէ ի վեր թերթերը իրմով կը զբաղին ամէն բանէ աւելի, թէ անունը սկսած էր ամէնուն բերանը չրջիլ ու մանաւանդ ամէն մարդ կը ճանչնար զինքը, ետ կեցաւ այդ մտածումէն, վասն զի ամէնէն կծու ծաղրանքներուն պիտի ենթարկուէր ապահովաբար, հակառակ պարագային։ Վերջապէս չմտաւ։

Սրանը ուր նետած էին աղջիկը գետնայարկը կը գտնուէր եւ փողոցին վրայ կը նայէր։ Վիքթոր Հիւկո երկար ատեն նայեցաւ թէ ի՞նչ կ'անցնէր ապակիներէն ներս ու տեսաւ որ խեղճ կինը յուսահատութենէն գետինները կը նետուէր, մաղերը փետթելով։ Մեղքցաւ սաստիկ, սկսաւ խորհրդածել եւ վերջապէս որոշեց ներս մտնել։

Երբ ոտքը ներս դրաւ սրահէն, մարդ մը՝ որ հոն սեղանի մը առջեւ նստած մամի մը լոյսով կ'աշխատէր, դէպ ի իրեն դառնալով ըսաւ.

—Ի՞նչ կ'ուզէք, պարոն։

—Պարոն, ես ներկայ էի անցած դարձածին ու կուգամ յայտնել ինչ որ տեսայ, եւ խօսիլ ձեզի ի նպաստ այս կնոջ։

Այս խօսքերուն վրայ, աղջիկը Վիքթոր Հիւկոյի երեսն ի վեր նայեցաւ, զարմացումէն պապանձած ու կատարեալ ապուշի մը արտայայտութիւնով։

—Պարո՛ն, ձեր վկայութիւնը աւելի կամ նուազ չահեկան, ամէն պարագայի մէջ զուրկ է ո եւ է կարեւորութենէ։ Այս աղջիկը յանցաւոր է փողոցին մէջ կատարած մէկ գործին համար, այս աղջիկը պարոն մը ծեծեց ու վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտուած է։

Աղջիկը կը սկսէր հեծկլտալ, պոռալ, տապտկիլ։ Ուրիշ աղջիկներ՝ որոնք եկած էին զայն տեսնելու, կ'ըսէին իրեն.

—Մենք քեզի տեսնելու պիտի դանք։ Մի վախնար։ Քեզի հագուստ պիտի բերենք։ Առ այժմ առ ասոնք։

Ու կուտային անոր դրամներ ու շաքարներ։

—Պարոն, բաւ Վիքթոր Հիւկո, երբ գիտնաք թէ ո՛վ եմ, պիտի փոխէք թերեւս ձեր խօսուածքին ձեւը ու ոճը, եւ մտիկ պիտի ընէք զիս։

—Ո՞վ էք, պարո՞ն։

Վիքթոր Հիւկո ո եւ է պատճառ չտեսաւ ինքզինքը ծածկելու ու տուաւ իր անունը։ Ոստիկանապետը, վասն զի ոստիկանապետ մըն էր, անմիջապէս սկսաւ ներողութիւն խնդրել, ակնածանք ու քաղաքավարութիւն մտցնելով խօսքերուն ու շարժուածքին մէջ, աթոռ մը հրամցուց Հիւկոյի եւ խնդրեց որ հաճի նստիլ։

Վիքթոր Հիւկո պատմեց այն ատեն ինչ որ տեսած էր անձամբ ու ըսաւ թէ մարդ մը դեսնէն ձիւն էր առած ու նետած էր այդ աղջկան կռնակին. թէ այս վերջինս ալ որ այդ պարոնը տեսած անգամ չէր, ցաւի ճիչ մը արձակած ու յետոյ իրաւունք անոր վրայ նետուելով զարկած էր մէկ քանի հատ, բայց իր իրաւունքի չրջանակէն դուրս չէր եղած բնաւ։ թէ արարքին կոչտութենէն զատ, այդ ձիւնին պատճառած կծու ու յանկարծական ցուրտը կրնար շատ մեծ վնաս մը հասցնել անոր. թէ փոխանակ խլելու այդ կնոջ — որ թերեւս մայր մը կամ զաւակ մը ունի,— այնքան թշուառութեամբ վաստրկուած հացը, ընդհակառակը պէտք էր այն պարոնը յանցաւոր նկատել ու դատապարտել. թէ վերջապէս ո՛չ թէ աղջիկը այլ երիտասարդն էր որ պէտք էր ձերբակալել։

Այս վկայութիւններու միջոցին, աղջիկը, հետզհետէ աւելի զարմացկոտ, ուրախութենէն կը ճառագայթէր։

—Որքա՜ն բարի է պարոնը, կ'ըսէր։ Աստուա՛ծ իմ, որքա՜ն բարի։ Բայց զարմանալի է որ բնաւ տեսած չեմ զինքը, չեմ ճանչնար զինքը։

Ոստիկանապետը ըսաւ Վիքթոր Հիւկոյի.

—Կը հաւատամ ձեր բոլոր ըսածներուն, Պարո՛ն. բայց ոստիկանները վկայեցին. հարցաքննութիւնը սկսած է արդէն։ Ձեր վկայութիւնն ալ նկատի կ'առնուի անոր մէջ, վստահ եղէք։ Բայց պէտք է որ արդարութիւնը իր գործը տեսնէ եւ չեմ կրնար ազատ ձգել հիմա այս աղջիկը։

—Ինչպէ՞ս, պարոն, տակաւին վար պիտի դնէ՞ք աղջիկը այս ըսածներէս վերջ, որոնք ճշմարտութիւնն իսկ կը կազմեն։ Բայց ձեր արդարութիւնը անհաւանելի անարդարութիւն մըն է։

—Պարագայ մը կայ միայն, Պարոն, որուն միջոցաւ կրնամ խնդիրը կեցնել, այսինքն սա պարագան որ ստորագրէք ձեր ըսածները. կը ստորագրէ՞ք։

—Եթէ այդ կնոջ ազատութիւնը իմ ստորագրութենէս կախուած է, անհաւանիկ։

Ու Վիքթոր Հիւկո ստորագրեց։

Կինը կ'ըսէր անդադար.—«Աստուա՛ծ իմ, որքան բարի է Պարոնը։ Աստուա՛ծ իմ, որքա՜ն բարի»

Այդ դժբաղդ կիները իրենց հանդէպ ցոյց տուած գթասրտութեան համար չէ որ միայն կը սքանչանան ու երախտապարտութեամբ կը լեցուին, այլ նաեւ, երբ արդարութիւնը ի գործ կը դնէ մէկը իրենց մասին։

Այս պարզ դէպքը Հիւկոն ներշնչեց, եւ վերջը, «Թշուառներ»ու գրուած միջոցին ծնունդ տուաւ Ֆանթինի։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԵՒՃԱԲՈՆԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս հեռագիրները ժամանակին հաղորդեցին, Անգլիոյ եւ Ճաբոնի միջեւ յունուար 30ին Լոնտոնի մէջ Ծայրագոյն Արեւելքի մասին դաշնադրութիւն մը կընքուեցաւ, որ յարձակողական եւ պաշտպանողական զինակցութիւն մըն է միանդամայն։ Սոյն դաշնադրութեան բուն նպատակն է Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ սպարհոս քուօն պահել, Չինաստանի եւ Քորէայի խաղաղութիւնը, անկախութիւնը եւ անբաժանելիութիւնը ապահովել։ Ցիշեալ պայմանադրութեան մէջ վեց կէտեր կան որոնք մանրամասն կերպով բացատրուած են։ Եթէ դաշնակից պետութիւններէն մէկը ուրիշ պետութեան մը հետ կռուի բռնուի եւ երրորդ մը միջամտէ ի նպաստ թշնամիին, այն ատեն երկրորդ դաշնակից պետութիւնը եւս պարտաւոր պիտի ըլլայ առաջին դաշնակից պետութեան հետ կռուիլ։ Թէ Ծայրագոյն Արեւելքէ դուրս այս դաշնակցութիւնը Անգլիոյ եւ Ճաբոնի միջեւ ոմ աստիճան ընդարձակուած է, եւ թէ, եթէ Անգլիա աշխարհի ուրիշ մէկ մասին մէջ կռիւ մը ունենայ, Ճաբոն օգնութեան պիտի հասնի, այս մասին որոշ բան մը չի գիտցուիր տակաւին։ Ցետոյ որովհետեւ հինգ տարուան համար կնքուած անգլեւճաբոնական համաձայնութիւնը հաւանականաբար ռուսական ազդեցութեան դէմ ուղղուած է, ուրեմն պէտք է ընդունիլ թէ երկու կողմերուն համար դաշնադրութեան տրամադրութեանց կարեւորագոյն մասը պէտք է Ծայրագոյն Արեւելքի շուրջ եղած ըլլայ, եւ թէ Մեծն Բրիտանիա, որուն ցամաքային ոյժը, հակառակ գաղթավայրերէ հասած օգնութեանց, Պոէրներու կռուին մէջ իր անբաւական յայտնուեցաւ, այդ դաշնադրութեամբ կ'ուզէ ճարտնական ցամաքային բանակին ոյակցութիւնը ապահովել իրեն համար, Ծայրագոյն Արեւելեան վէճի մը ատեն։

Ռուսական կառավարութեան Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ գործելու ազատութիւնն ալ գժուար է միւս կողմէ ընդունիլ թէ անգլեւճաբոնական դաշնադրութեան կնքուելովը արգելքներու պիտի հանդիպի, որովհետեւ առանց նկատի առնելու Ռուսիոյ եւ Չինու միջեւ երկարաձգուող բանակցութիւնները, Ռուսիա իրականութեան մէջ տէրը եղած է Մանչուրիոյ։ Մանչուրիական գիծը արդէն աւարտած է եւ ռուս զինուորներէ գրաւուած։ Բաց ասի Ռուսիա գրաւուած կը պահէ Շանհայքվան, Բորդ-Արթիւրը եւ Թալիէնվան եւ այս կերպով ոչ միայն ամբողջ Արեւելեան Մանչուրիայի Քորէայի սահմաններէն եւ Ուսուրիի տարածութիւններէն մինչեւ Մուքտէն եւ Բեքին կը տիրապետէ, այլ նաեւ Բիչիլիի ամբողջ ծոցը. մանաւանդ անկից ի վեր, երբ Անգլիա հրաժարեցաւ Վայհայվայը ամրապնդելէ եւ այս կերպով զայն Ծայրագոյն Արեւելեան Ճիպրալթար մը ընելէ։ Այն կարծիքը թէ անգլեւճաբոնական համաձայնութիւնը միայն Ռուսիոյ դէմ ուղղուած է, կը հաստատուի նաեւ շատ մը անգլիական թերթերու կողմէ։ Տէյլի Մէյլ անկեղծ չեշտով մը կը յայտարարէ թէ Ռուսիոյ եւ Անգլիոյ միջեւ եղած յարաբերութիւնները Մանչուրիական խնդրին պատճառաւ դժբաղդաբար ցրտացած են։ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար մարքի Լանստաունի այն յայտարարութիւնը թէ Անգլեւճաբոնական համաձայնութեամբ ոչ մէկ կերպով կընոյն արդի կացութիւնը, կամ թէ ուրիշ պետութիւններու ընդունուած շահերը վտանգի ենթարկուած ըլլալ, Մոյն նկ Բոսդի մէկ հրատարակութեամբը քիչ մը կասկածի կ'ենթարկուի։ Մորնինկ Բոսդ որ Անգլիոյ արդի կառավարութեան կայսերական քաղաքականութիւնը կը պաշտպանէ, կ'ըսէ թէ անգլեւճաբոնական պայմանագրութիւնը ապահովութիւն մըն է ճնշման մը դէմ, որ կրնար պետութեանց որոշմամբը ի գործ դրուիլ։

Այն պետութեանց՝ որոնք վերջին ժամանակներս կ'աշխատէին Չինաստանի անկումը փութացնել։ Դիտելի է այս տեղ որ նմանօրինակ գանգատներ Անգլիացիներու կողմէ յայտնուեցան Բեքինի գրասման ատեն, Գերմանիոյ եւ Ռուսիոյ դէմ ուղղուած։

———

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԱՌԵՒՏ. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԵՐԿԱՐԱՁԳՈՒՄԸ

Պերլինի իրազեկ շրջանակներուն մէջ կը հաւատուի թէ Գերմանիա ոչ Վիէնայի մէջ քայլեր ըրած է Գերմանիոյ եւ Աւստրեւհունգարիոյ միջեւ դոյութիւն ունեցող պայմանագրութիւնը իր պայմանաժամի աւարտման վերջացած նկատելու. ոչ ալ Աւստրեւհունգարիա այս տեսակ իրողութեան մը մասին որ եւ է տեղեկութիւն ունի։ Եթէ գերմանական եւ աւստրեւհունգարական կառավարութիւնները նպատակ ունին ժամանակի մը համար միայն առեւտրական պայմանագրութիւնը վերջացած չի նկատելու, ինչ որ ամէնէն հաւանականն է, այն ատեն, պայմանագրութեան մէջ եղած տրամադրութիւնները հնարաւորութիւնը կու տան, պարզապէս շարունակելու պայմանագրութիւնը, եւ արդէն պէտք ալ չունին ըստ նոյն պայմանագրի տրամադրութեանց, նախապէս իրարու հաղորդելու թէ պայմանագրի պայմանաժամին լրանալուն պէտք չէ զայն վերջացած նկատել։

———

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Վայ Հայ Վայի սպաղան

Անգլիական պատերազմական նախարար Պրոսրիք, Երեսփ. Ժողովին մէջ կը յայտարարէ թէ, կառավարութիւնը որոշած է Վայ Հայ Վայէն ետ քաշել անգլիական զօրքերը, եւ ասկից վերջն ալ հրաժարիլ այդ տեղուանքը նոր ամրութիւններ կառուցանելէ։

Լորտերու Ժողովին մէջ ալ, գաղթային նախարարութեան խորհրդական Օնսլօ պատասխանելով Սբէնսրրի մէկ հարցումին ըսաւ թէ Պրոսրիքի Երեսփ. Ժողովին մէջ Վայ Հայ Վայի մասին ըսածները կը կրկնէ եւ յարեց թէ գաղթային նախարարութիւնը ստանձնած է Վայ Հայ Վայի վարչութիւնը եւ հոն ոստիկանախումբ մը կը կազմակերպէ։ Սա համոզումը կազմուած է այսօր թէ, Վայ Հայ Վայ միայն չատ մեծ նիւթական զոհողութիւններով կարելի է ամրացնել։ Անգլիական կառավարութիւնը նպատակ ունի հիւանդանոց մը հաստատել ցամաքային բանակի եւ ռազմիզի սպաներուն համար։ Անգլիա պատճառ ունի ենթադրելու թէ, իր Վայ Հայ Վայը գրաւելը իր օգուտները ունի։

Այն զրոյցը թէ, նպատակ կայ Վայ Հայ Վայը Չինաստանի վերադարձնելու եւ կամ թէ ուրիշ պետութեան մը ձգելու, բոլորովին անհիմն է։ Լորտ Բոզպէրի բաղդատութիւն մը կ'ընէ կառավարութեան երբեմնի յայտարարութեանց ի մասին Վայ Հայ Վայի եւ այսօրուան յայտարարութեանց միջեւ, որով այդ տեղը ծովային բաղնիքի մը ասպիճանին կ'ինչնայ։ Ծովային նախարար Սէլպորն կը յայտարարէր թէ, կառավարութեան որոշումը հիմնուած է այն կարգի նկատումներու վրայ, որոնք կարեւորութիւն ունին ռազմիզիոյ համար։ Այդ նկատումներուն մէջ ելմտական խնդիրները բնաւ դեր մը չեն ունեցած։ Չինական ջուրերուն մէջ, անգլիական ռազմիզը ապահովութիւն մըն է անգլիական առեւտուրին։ Վայ Հայ Վայի նշանակութիւնը անգլիական ռազմիզին համար է միայն որ մեծ է։

=Վայհայվայի ապագայի մասին անգլիական խորհրդարանին մէջ ըլլալիք նախարարական յայտարարութիւնները կը սպասուին մեծ հետաքրքրութեամբ։ Բրէնպորնին հարցապնդումներ ներկայացնելով թէ, Անգլիոյ Վայհայվայէ հեռացումը արդեօք Գերմանիոյ կամ ուրիշ պետութեան մը հետ համաձայնութեամբ տեղի ունեցած է։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Մ. Նահանգներու նախագահին որդւոյն տիւանդութիւնը, որ ինչպէս ժամանակին գրած էինք, չատ ծանր հանգամանք մը ունէր, սկսած է թեթեւ բարւոքում մը կրել, թէեւ ամէն մտահոգութիւն չէ վերջացած։

★ Սպանեւամերիկեան պատերազմին ատեն Գերմանիոյ եւ Անգլիոյ բռնած ընթացքը որ վերջերս միայն լրագրական վէճերու տեղի տուած էր, աւելի պաշտօնական հակասութեանց տեղի կու տայ քանի որ անգլիական խորհրդարանին մէջ այս մասին նախարարին ըրած յայտարարութիւնները կը հակառակին գերմանական կառավարութեան, կէս պաշտօնական կերպով հրատարակութեան տուած յայտարարութեան։

★ Պրիւսէլի մէջ խորհրդարանական ընտրութեան իրաւունքին ընդհանուր ըլլալու սկզբունքին շուրջ, բաւական իրարանցում պատճառող վէճեր տեղի ունեցան։ Խորհրդարանի ընկերվարական կուսակցութիւնը այս մասին առաջարկ մը ներկայացուց ժողովին, որուն խորհրդակցութիւնը սակայն յետաձգուեցաւ։ Կը կարծուի որ, եթէ հանրավարական կուսակցութեան առաջարկը մերժուի, վէճերը հետզհետէ աւելի մեծ համեմատութիւններ պիտի ստանան։

★ Մ. Նահանգներու նոր տորմիղին ծախքերը կը հաշուուին 99,803,928 տոլար նոր նաւերու շինութեան համար. իսկ 9,343,235 տոլար ալ հին նաւերու նորոգութեան համար։

★ Պերլինի գործաւորներու յանձնախումբին մէջեւ այսօր կատարուած քննութիւններէն հասկցուած է որ Պերլինի մէջ կը գտնուին 48,292 բոլորովին անգործ եւ 13,027 մասամբ միայն անգործ գործաւորներ,

★ Գերմանիոյ երկրագործներու ընկերակցութիւնը իր վերջին ընդհանուր ժողովին մէջ, մաքսային նոր սակացոյցը իրր անընդունելի նկատեց եւ յանձնարարեց նաեւ օրինագծի մերժումը։

★ Պօէր զօրավար Տէվէդ անգլիական պաշարման դիծը անցաւ եւ հիմա Հայլպրոնի հիւսիսային արեւելեան կողմը Վալի մօտերը գը գտնուի։

★ Մ.-Նահանգներու ռուսական դեսպան Ռոսինի, եւ ճաբոնական դեսպան Թաքանիրա, առանձին առանձին տեսակցեցան Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Հէյի հետ։ Այս տեսակցութեանց նիւթը կը կազմէր Մանչուրիական համաձայնութիւնը։

★ Բանգոնի մօտերը, Ֆարուսէֆի մէջ գտնուած գերմանական միսիոնարական ընկերութեան շէնքը հակաքրիստոնեայ Չինացիներու խումբի մը կողմէ կրակի տրուեցաւ, միսիոնարները յաջողած են ինքզինքնին ազատել։

★ Հիւսիսային Ամերիկայի մէջ, չատ մը տեղեր մեծ հրդեհներ տեղի ունեցած են՝ բազմաթիւ մարդիկ իրենց կեանքը կորսնցուցած են։

★ Մարլպորուի մէջ Էտուըրտ թագաւորը 42 հոգիի սեղան մը տուաւ։ Ֆրանսայի, Սպանիոյ, Իտալիոյ, Բորթուկալի դեսպանները, ինչպէս նաեւ դիւանագիտական եւ նախարարական մարմիններէն չատեր, ինչպէս Զէմպրէյն, Պալֆուր, Բէնդէրպորիի եպիսկոպոսը, կը գտնուէին հրաւիրեալներուն մէջ։

★ Չինական կառավարութիւնը արձակեց կայսերական համալսարանի բոլոր եւրոպացի ուսուցիչները։ Համալսարանին նախագահը որ նմանապէս եւրոպացի մըն էր, ստորակարգ ասպիճանի մը իջուցուեցաւ։

ՆԵՐՔԻՆ

Սէլամլըքի արարողութիւնը, երէկ կատարուեցաւ։ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած, կէս օրին նոյն մզկիթը գնաց, ուր Ուրբաթի աղօթքը կատարելէ վերջ դարձաւ Կայս. Պալատ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէֆ, ռուսական դեսպանատան Ա. թարգման Պ. Մաքսիմօֆ եւ զինուորական կցորդը, Ելմտական նախարարութեան խորհրդական Բաֆոֆ պէյի տիկինը եւ ուրիշ օտարազգի քանի մը հիւրեր, որոնցմէ ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան Կայս. մեծարանաց։

Արարողութեան ներկայ գտնուելու համար նոյն պատուն Համիտիէ մզկիթին բակը գտնուող Կովկասցի, Գուխարացի, Պարսկաստանցի 4-500ի չափ ուխտաւորներ ալ Սպարապետ Բիղա փաշայի միջոցաւ արժանացան Կայս. բարեւներու։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

«Երէկ, Ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն վերջ չնորհեալ Կայս. մասնաւոր արտօնութեամբ, ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէֆ ոչ պաշտօնապէս ներկայացաւ Վեհ. Կայսեր։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ. — Արեւելեան երկաթուղիներու ողողուած մասերուն շինութիւնը կը շարունակուի։ Կ. Պոլսոյ եւ Էսքիշէհիր միջեւ յարաբերութիւնները խզուած ըլլալէն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով, երէկ Տէպէ Աղաճի ճամբով ճամբորդներ հասան Պոլիս, որոնց ըսածին նայելով դեռ չատ մեծ թուով ճամբորդներ կը սպասեն Տէպէ Աղաճի մէջ։ Նոյն քաղքին մէջ թէեւ չատ մը թղթատարական պայուսակներ ալ կը գտնուին բայց փչող սարսափելի հարաւային հովին պատճառաւ նաւերը չեն կրնար մօտենալ, որ առնեն զանոնք։

—Երկէնէ գեղին յորդումէն աւրուած երկաթուղիի գիծերու շինութեանց հսկելու համար նոյն տեղը գտնուող Արեւելեան երկաթուղեաց ընդհ. տնօրէն Պ. Կրօս իր հետ եղող մէկ երկու երկրաչափներով երէկ մասնաւոր կառախումբով մը մայրաքաղաք հասաւ։

—Արեւելեան ճեպընթաց երկաթուղիի չի բանելուն համար Եւրոպայի թղթատարը այս առաւօտ Ռումանական շոգենաւով Բէյօսթէնէ ղրկուեցաւ։

ՊԷՅՐՈՒԹ-ՇԱՄԻ պողոտայի ընկերութեան պայմանաժամը աւարտած ըլլալով, անոր շէնքերը, գործիքները ու զանազան գոյքերը կառավարութեան մնացած են եւ պիտի գործածուին Հիճազի երկաթուղիներու շինութեանց մէջ։

ԹԹԱՍՏԱՆ.— Օսմ. երկիրներու զանազան կողմերը թթաստաններ տնկելով շերամաբուծութեան զարկ մը տալու համար, հանքային եւ երկրագործական նախարարութեան մէջ կազմուած մասնաւոր յանձնաժողովը նկատի առնելով Մուսուլի կուսակալութեան այս մասին ունեցած մեծ յարմարութիւնը, որոշեց թթատունկեր տնկել հոն եւ իր այս որոշումը հաղորդեց Հանր. Պարտուց վարչութեան։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ակադեմիի անդամներէն Պ. Կրէարի նախագահութեան տակ ֆրանսական գիտնականներու խումբ մը, եւրոպական մարտ 23ին Յունաստան երթալով հնախուզական պեղումներ պիտի կատարէ։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ կուսակալութեան մէջ պաշտօնի վրայ գտնուող ոստիկան զինուորներու թիւը հազիւ 150 հոգի ըլլալով, կայս. Իրատէ մը հրատարած է պէտք եղած չափով աւելցնել զանոնք, ըստ խնդրանաց տեղական կառավարութեան։

«ՄԷՍՈՒՏԻՑԷ» Կայս. զրահաւորին շինութիւնը աւարտած ըլլալով մօտ օրէն Ճենովայէն ճամբայ պիտի ելլէ մայրաքաղաքս գալու համար։

ԲՕՐ-ՍԱՑԻՏԷՆ կը գրեն թէ նոյն նաւահանգստին մէջ խարսխած «Ֆիորէնթինա» զբօսանաւին տէրերը Գոնթ եւ Գոնթէս Վիթալի իրենց Վերին Եգիպտոսի մէջ ճամբորդութենէն վերադարձած ըլլալով նպատակ ունին Եափա ու Երուսաղէմ այցելել։

ՍԱՄՈՍԻ ընդհանուր ժողովին նոր ընտրութիւնները 15/28 մարտին որոշուած են իշխան Միխալաքի Պէյլ կողմէ։

ԺԱՆՏԱԽՏՐ.—Զորեքշաբթի օր ժանտախտի 4 մահեր ու 3 դէպք պատահած են Թանթահի մէջ։

ԹՈՒՐՔԵԻՑՈՒՆԱԿԱՆ առեւտրական պայմանագրութեան օսմանեան պատուիրակները նախորդ օրը դումարուեցան արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ։

ՀԱԼԷՊԻ կուսակալութիւնը 250 Օսմ. Ոսկի եւս զրկած է Դամասկոս—Մէքքէ երկաթուղիին ի նպաստ։

ԱՐՁԱՆ.—Գոնճէլի գիւղէն Տէնիզլի փոխադրուած է 38 հարիւրորդամէջը երկայնութեամբ արձան մը՝ որուն ոտքերը, թեւերը եւ գլուխը կտրած են։ Այդ արձանը զանուեր է գիւղին շրջակաները բնակող Ալի Աղա անուն անձի մը ունէն։

ԱՐՄՏԵԱՑ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ վրայ քանի մը օր է ի վեր տիրող կայունութիւնը դեռ կը շարունակուի։ Երէկ թէեւ քիչ մը ցորեն ծախել կարելի եղաւ, բայց ընդհանուր առմամբ անկարեւոր քանակ կը գտնուին։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (5)

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ժերմէն տը Պուամեց
առ Կոմտուհի Սիւզան տը Սէկօնս

ՊՈՒԱՄԷՅ, 25 մայիս, առաւօտեն. ժամ 10

Սիրելի՛ս,

Ես ալ, իմ կարգիս, կը բռնեմ ահա խոստումանախ կատաղի համբո՛յր մը։ Ժամէ մը մատուռը պիտի ըլլամ։

Գրեթէ չրջակայ մեր բոլոր բարեկամները եկած են։ Բազմաթիւ գիւղացիներ, կիրակնօրեայ հագուստներով, բակին մէջ կը սպասեն։ Մեր աղարակապետին աղջիկը, ճիշդ հիմա՛, անագին փունջ մը բերաւ ինծի։

Խելքս չեմ թռցներ քեզի պէս, վախէ։ Այսու հանդերձ յուզուած եմ։

Այս գիշեր, երազի՛ս մէջ, վանքն էի. քեզ տեսայ . . մեծաւորուհին տեսայ . . . Հետզհետէ որչա՛փ կը մեծնայ այն միջոցը որ անդառնալի կերպով կը բաժնէ զմեզ այդ ամէնէն։

Օդը հիանալի է. շողշողուն արեւ մը կայ։

Մայրիկս կ'ըսէ թէ վարը ինծի կը սպասեն . . . խեղճ մայրի՛կս, ինչպէ՛ս ազի ազի արցունք կը թափէ այսերէն վար։

Բոլոր հոգւոյս կը գրկեմ քեզ . . . տիկի՛ն։

Բոյդ
ԺԷՐՄԷՆ

Ց. Գ.—Պիտի աշխատինք կարելի եղածին չափ շուտ տեսնել զիրար, այնպէս չէ՞։ Մօտաւորապէս ամիսէ մը պիտի վերադառնամ—կամ լաւագոյն է ըսել պիտի վերադառնանք։

Նամակներդ մի ընդհատեր սիրեցեա՛լ իմ։

—

Քաղուած մը Տիկին տը Սենդ Էկլէնի
ամուսնական յուշատետրէն

20 Մայիս—25 Մայիս

Յաջող շաբաթ մը։ Երկու ամուսնութիւն։

1.—Սէրթիմ - Սէկօնս։
2.—Պուամէց - Մոնթպար։

Այս տարուան հինգ ու վեցերորդներն են ասոնք. իսկ ամբողջական ցանկին քառասուն երկու ու քառասուներեքերորդները։

Մասնաւոր շահեկանութիւն մը ունին ասոնք։

Մինչեւ հիմա հոգ տարեր էի, մի՛շտ դոյները խառնելու. թուխը խարտեաշի հետ եւ փոխադարձաբար։

Այս անգամ, հակառա՛կը փորձեցի, թուխ թուխի, խարտեաշ խարտեաշի հետ։

Տեսնենք ի՞նչ արդիւնք պիտի տայ։

—

Սիւզան տը Սէկօնս առ Ժերմէն տը Մօնթպար
ՊՐԻՒՔՍԷԼ, 30 Յունիս

Զքնաղ սիրակա՛նս,

Երկարող մը գոնէ կը սպասէի քենէ մինչեւ հիմա, ամէն օր, բայց ի զուր։ Բայց եւ այնպէս, իրաւո՛ւնք ունիս։ Առաջ ես ամուսնացայ, առաջ ես պէտք է գրեմ։

Պրիւքսէլ ենք։ Փոքրիկ ճամբորդութիւն մը ըրինք Ռէնի եղերքէն, Հոլանտայի ու Պէլճիգայի մէջտեղէն անցնելով։ Վաղը կը մեկնինք դէպի Բարիզ։ բայց Բարիզէն անցք մը պիտի ըլլայ ասիկա պարզապէս, երթալ այցելութիւն տալու համար ամուսնոյս ազգականներուն, որոնք կալուածներ ունին Նորմանտիոյ մէջ, Դաէնի մօտերը։

Շատ, շատ, շա՛տ ազէկ եմ։ Իսկ դո՞ւն . . . ։ Ես երջանիկ եմ, կատարեալապէ՛ս։ Իսկ դո՞ւն . . . ։ Ասուած իմ, աս ի՞նչ անհամ նամակ . . . տարօրինակ, ծիծաղելի պարզապէ՛ս։ Ասա՛նկ է։ Մարդ երբ երկայն ատենէ ի վեր գրած չըլլայ, այնքա՛ն չատ ըսելիք կ'ունենայ որ . . . բան մը չի կրնար ըսել։

Ակէզ զատ, նամակիս վրայ Տիկին տը Մօնթպար գրելուս, ինծի այնպէս կու գայ թէ քեզի չէ որ կը գրեմ։ Բաւական տարօրինակ եմ, հէ՞. . . ։

Մեր ճամբորդութիւնը զմայլելի էր։ Հիանալի է Ռէնի եղերքը։ Սակայն աւելի կը սիրեմ Հոլանտան։ երկիր մը որ համակ բանաստեղծութիւն է, հակառակ իր տաժարակութեան։

Իսկ Պէլճիգան, իր մասնաւոր շահեկանութիւնը ունի. իրր թանգարան։ Այնուհետե՛ւ, Պէլճիացիները ի՞նչ ազնիւ, ի՞նչ հիւրասէր մարդիկ են։ Ի՞նչ կենդանի ու սիրուն ալ խօսուածք մը ունին . . .

Ճիշտ հիմա զանգակը կը զարնեմ օթէլին սենեկապանուհին կանչելու համար։

Ահա՛ եկաւ։ Կը հարցնեմ թէ, ժամը քանիսն նամակները թղթատուն կը յանձնուին։

Հետեւեալ պատասխանը կուտայ, անո՛ւշ ու քիչ մը եղանակաւոր շեշտով։

—Դիտէ՞ք, եթէ տիկինը, եթէ ուզէ ինծի յանձնել իր նամակը, ես կը տանիմ թղթատուն։

Վանքի շարադրութիւններէդ մէկուն մէջ կրնա՞ս գտնել այս տեսակ նախադասութիւն մը։

Կը վերջացնեմ նամակս, որովհետեւ, իրաւ կ'ըսեմ, տխմարցեր եմ այսօր։ ոչի՛նչ, բացարձակապէս ոչինչ կը գտնեմ խելապատակիս մէջ քեզ գրելու . . . Եւ սակայն կը սիրե՛մ, ո՛հ շատ կը սիրեմ քեզ։

Զանազանք կարելի եղածին չափ շուտ տեսնուիլ, Բա՛րիզի մէջ, հէ՞ . . . ։ Շատ ուրախ պիտի ըլլամ քեզ ներկայացնելով ամուսինս։ Բնականաբար քու վրադ այնքան խօսեցայ իրեն որ հիմա ինքն ալ կը փափաքի քեզ հետ ծանօթանալ։ Աղաչով եմ թէ զիրար շատ լաւ պիտի հասկնաք, դուք երկուքդ։

Մնամ, չքնաղ սիրակա՛նս, գորովալի՛ց միշտ քու գորովալից

ՍԻՒԶԱՆԻ

Թարգմ. ՓԱՏԼԱԿ ԺԱԳ ՆՕՐՄԱՆ
(Շարունակելի)

կութեան վրայ։ Ցուսալի է որ մինչեւ շաբաթ մը ամէն բան կարգի մտնէ։

Արեւելեան երկաթուղիներու գծին աւրուած ըլլալուն հետեւանօք, իբր անցանոց կեր գործածուող գարին շատ փնտռուիլ սկսուած է ու թէպէտեւ հրապարակին վրայ կայ անկէ մեծաքանակ, բայց խրկելու գժուարութեան պատճառաւ գինի բարձրացում մը կրած է։

Եւրոպական հեռագիրներ ալ կ'ըսեն թէ ցորենի մասին շատ գործառնութիւններ չկան հոն ալ։

ՑՈՒՆՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ մետրապոլիտներու ժողովը չպիտի գումարուի այսօր տոն ըլլալուն պատճառաւ։

—Բրէվէզայի յոյն մետրապոլիտը այսօր իր պաշտօնատեղին կը մեկնի։

ԲԵՐԱՅԻ ՇԻՏԱԿ ՃԱՄԲԱՆ ընդարձակելու ու գեղեցկացնելու համար, տուներ փլցնել ու նորէն շինելու սկսուելէն ի վեր բաւական յաջող արդիւնք ձեռք բերուած է, ինչ որ կրնայ ըլլալ որ վնասուի եթէ հետզհետէ շինուած չէնքերու շինութեան խնամք չտարուի։ Այս բանը նկատի առնելով քաղաքապետութիւնը որոշած էր այսուհետեւ մասնաւոր յանձնաժողովի մը քննութեան յանձնել Բերայի շիտակ ճամբուն վրայ նոր շինուելիք տուներուն յատակագիծները։ «Սթանպուլ» այս մասին խօսելով, կ'ըսէ թէ այդ յատակագիծերուն քննութեան մէջ միայն փողոցին գեղեցկութիւնը ու լայնութիւնը չէ որ պէտք է նկատողութեան առնել այլ նաեւ չէնքերուն դիրքը առողջապահական ու տեսարանի տեսակէտներով։

ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՄԱՔՍԵՐԸ.—Գոհարեղէն նիւթերու մաքսատուրքերը մինչեւ հիմա շատ ծանր էին, ինչ որ այդ մասին մաքսախոյսութեան կը մղէր շատերը եւ հասոյթն ալ անմնաչնչին բան մը միայն կ'ըլլար։ Արդ այս բանին առաջը առնելու համար, Մաքսային Վարչութիւնը որոշեց բոլոր թարիֆաներու ցուցուցած գիները հարիւրին մէկի իջեցնել։ Եւ իրաւ ալ այդ որոշումը գործադրութեան դրուելէն ի վեր, այսինքն երկու ամսուան մէջ, մինակ Պոլսոյ Սիրքէճիի մաքսատան մէջ, գոհարեղէններու վրայէն 14000 ղրշ. հասոյթ գոյացած է, ինչ որ անկէ առաջ չտեսնուած բան մըն էր։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ բանակին մէջ գործածուելու համար Սուրիոյ կողմերէն ձիեր գնելու նպատակով Պ. Շանպրի անցեալ օր Բարիզէն Պոլիս եկած ըլլալով նախորդ օրը իր երկու ընկերներով մեկնած է դէպի Պէյրութ։

ՄԵԾ.ԵՊԱՐՔՈՍԱԿԱՆ հրամանագիր մը ղրկուած է բոլոր կուսակալութեանց կառավարիչներուն, որուն մէջ կը հրամայուի իսպիւ պատժել բոլոր անոնք որ կ'աւերեն արջառները, տուները ու ագարակները կ'այրեն եւ կ'իւրացնեն մասնաւորներու պատկանող դաշտեր։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԵԱՆՑ մանրակրկիտ քննութիւն մը կատարելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է, Մեծ Եպարքոսին նախագահութեան տակ եւ անդամակցութեամբ հանգուտեան թոչակի մնուկին ընդհ. տնօրէն Նուրի պէյի, ելմտական նախարարի խորհրդական Բաֆոֆ եւ անոր օգնական Հագգը պէյերու։

«ԻՆՖԼՈՒԷՆՑԱ»Ն Աթէնքի մէջ մեծ աւերներ կը գործէ։ 15,000 հոգիներ կան նոյն քաղքին մէջ այդ հիւանդութենէն տառապող։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—Կրթական նախարարութեան 1314-1316ի չրջանին վիճակագրութիւնը սկսած է պատրաստուիլ։

ԴԱՐԱԲԷՕՑԻ կամուրջը ասկէ վերջ ժամը 6ին պիտի բացուի։

ՀԻՃԱԶԻ կողմերը երթալու համար Պարսկաստանէն Պոլիս եկած զանազան Պարսիկ բարձր անձնաւորութիւնները երէկ արաբական չոգենաւով մեկնեցան դէպ ի Աղեքսանդրիա։

ՕՍՄ. ՊԱՆԲԱՑԻՆ իրաւագէտ-խորհրդական, փաստաբան Թէվֆիգ Պէյ մեռաւ։

ՃԵՆՈՎԱՅԻ գուքսին հրամանատարութեան տակ իտալական նաւատորմիղ մը մայիսին Աղեքսանդրիա պիտի երթայ։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀՀ.— Երէկ ժամը 6ին տաճարները Իւսկիւտար, Զամլըճա հանգուցեալ Շէյխ Իւլ Իսլամ Էօմէր Լութֆի էֆէնտիի ժառանգորդներուն պատկանող քէօշկին առեւի կողմէն բռնկեցաւ, բայց ցոյց տրուած ջանքերուն չնորհիւ կարելի եղաւ չուտով մարել։ Այդ քէօշկը միայն այրեցաւ։ Քէօշկին մէջ իբր պահապան բնակող կոչկակար Արիֆ աղայի կինը նոյն պահուն դրացիի մը այցելութեան գացած ըլլալը յայտնած է թէեւ, բայց ոստիկանութիւնը կը շարունակէ իր քննութիւնները։

ԱՀՌԵԼԻ ՈՃԻՐ ՄԸ.—Բերա Բարտ Բէօքրիւսի, Բաօլինի տան մէջ բնակող սրճարանապետ Մանոլի կինը Գաթինա տոջի գիշերը կը ղգայ թէ զուտակ պիտի ծնի։ Ցաւերը այնքան կը սաստկանան որ հարկ կ'ըլլայ Սամանճի մէյտանը բնակող սպանիացի Անթոնիա դայեակը կանչել։ Կէս ժամ վերջը Գաթինա աղջիկ զուտակ մը կը ծնի, բայց դայեակը վերջին թաղանթը դուրս քաշելու համար գործողութիւնը կատարած պահուն, սխալմամբ խեղճ կնոջ աղիքները դուրս կը քաշէ։ Աղիքը կը բրթի, Գաթինա պատառող ճիչ մը կ'արձակէ ու կը մարի։ Դայեակը հասկնալով այն ատեն խնդրին վիճակը դուրս կ'ելլէ ու կ'ըսէ որ բժիշկ մը բերեն, առարկելով թէ իր պաշտօնը աւարտած է արդէն։ Խեղճ Գաթինա մէկ երկու վայրկեան անտանելի ցաւերու մէջ տապալտկելէն, լալէն ու պոռալէն վերջը դեռ նոր ծնած իր զաւկին երեսը անդամ չի տեսած կը մեռնի։ Մանկիկին հայրը անմիջապէս Տոքթ. Լազարիտին կանչել կուտայ թէեւ բայց բժիշկը հիւանդին վերջին շունչին անդամ չի հասնիր։ Քիչ վերջը Բերայի թաղապետութեան բժիշկը եւս երթալով կը հաստատէ թէ մանկաբարձին տգիտութիւնը պատճառ եղած է հէգ կնոջ մահուան։ Անթոնիո կը փնտռուի։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻի արկած մը պատահեցաւ երէկ։ Ժամը 6ին ատենները, Հայտարբաշա եկող կառախումբը կէօզ Թէբէի եւ Ֆէնէր-Եօլուի միջեւ կոխոտեց երեսուննոց մարդ մը որուն անունը եւ ո՞վ ըլլալը անծանօթ են։

ՍԻՎԱՍԻ մէջ ու չրջակաները երկու կանգուն բարձրութեամբ ձիւն տեղացած է։

ԲՌՕՖ. Տիւրինկ բաշա էնկիւրի պիտի երթայ քննելու համար նոյն նահանգին Սիֆիլիզի հիւանդանոցները։

ԱՂԵՐՍԱԳԻՐ

Սիլիվրիի Թուրք. Հայ, Յոյն եւ Հրեայ հասարակութեանց կողմէ աղերսագիր մը մատուցուած է Օսմ. Նամակատան կեդր. Վարչութեան։ Այդ աղերսագրով կը խնդրուի Զաթարճայէն Սիլիվրի երթեւեկելու համար յատուկ պաշտօնեայ մը յատկացնել, ու կ'ապահովցուի թէ այդ կերպով բաւական չահ մը պիտի ընէ Օսմ. Նամակատունը։ Սիլիվրի կատարեալ առեւտրական կեդրոն մըն է դարձած այս պահուս, եւ Թուրքիոյ այլ եւ այլ կողմերը հաստատուած առեւտրական տուներ իրենց ներկայացուցիչները ունին հոն։ Մի միայն այդ ներկայացուցիչներու կողմէ ղրկուած նամակները բաւական զգալի չահ մը կը բերեն գոյացնել Օսմ. Նամակատան համար։ Կը յուսանք որ Նամակատան կեդր. Վարչութիւնը նկատողութեան կ'առնէ Սիլիվրիի ժողովուրդին այս խնդիրքը եւ հարկ եղած կարգադրութիւնները կ'ընէ այդ մասին։

ԱՇԽԱՐՀԻԿ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Երկ. 7/20 Փետ.	Նուագահանդէս Երեկոյթ Պարսկի Հիւանդանոցի	ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԴՈՊՆՏՆ.
Շբ. 9/22 Փետ.	Պարահանդէս Ազգատասիրաց	ԲԵՐԱ.-ԲԱԼԱՍ
Շբ. 16/1 Մարտ	Պարահանդէս Յոյն վարժարանաց Թաքավայի	ԹԱՏՐՈՆ ԲԸԹԻ-ՇԱՆԻ
Կիր. 24/6 Մարտ.	Նուագահանդէս Ազգ. Հիւանդանոցի	ԹԱՏՐՈՆ ԲԸԹԻ-ՇԱՆԻ

Ահաւասիկ Պարսկական Դեսպանատան մէջ տուելիք նուագահանդէսին յայտագիրը.

Ս. ՄԱՍ

I. ՖՈՒՔՍ.—«Սէռէնատ», բուռ օռէքսթր ա ֆոնս։

II. ՄԷՅԷՐՊԷՐ.—«Տինորա», Պէռսէօզ։ *Օր. Լիւսի Լապրունայի կողմէ։*

III. ԿՕԼՏՄԱՌՔ. — Սիւիթ բուռ բիանօ է վիոլօն։ *Պ.Պ. Հէկէ եւ Եաոնսմիթի կողմէ։*

IV. Կ. ՎՕԼՖԸՐ.—«Էլէժի», Մանսօլինաթա։ *Օր. Էլեն Զիբսիի առաջնորդութեամբ։*

Ռ. ՄԱՍ

V. ՀԷՀԷ.—«Սէռէնատ Օռիանթալ», բուռ. բիանօ է ֆուսթրուտ ա ֆոնս։ *Պ.Պ. Հէկէի, Եաոնսմիթի, Պրաունի, Մէրսընիի եւ Էլինկէրի կողմէ։*

VI. ՆԱՇԷ.—«Տանս Յիկան», բուռ. վիոլօն։ *Պ. Եաոնսմիթի կողմէ։*

VII. ԲԱՏԷՐԷՎՍՔԻ.—«Բռահմսիաֆ» } *Պ. Հէկէի*
ՍԿԱՆԻՖԱՔԻ.—Կավօթ բուռ. բիանօ } *կողմէ*

VIII. ԿԱԼԻՖՕ.—«Բաքսիւլ», Զաւեշտ մէկ տարուածով։ *Պիտի ներկայացնեն Պ.Պ. Ժոռժ Կոնք (Բաբէոթ Բոռ—Սէն—Մաբրէն Բաբրանէն), Սրաոմ (Բաբէոթ Անթոնան Բաբրանէն) եւ Տիկին Տիւֆ։*

Նուագահանդէսին Ա. մասէն վերջ, ճեռ պիւմէ մը պիտի բացուի հանդիսականներուն համար։

ԱԶԳԱՅԻՇ

Պատրիարքական չրջանակներու մէջ զրոյց կը չրջի Պատրիարքական Փոխանորդի հանգանական փոփոխութեան մը վրայ, որ մօտալուտ կը նկատուի։ Մէկ կողմէ կ'ըսեն թէ այդ պաշտօնին պիտի կոչուի Բերայի աւագերէց Տ. Մկրտեան քահանան եւ միւս կողմէ ալ կը հաստատեն թէ երկու վարդապետներ թեկնածու են միւնոյն պաշտօնին, եւ թէ այդ վարդապետներէն մէկն է Մշոյ երեմնի տեղապահ Բարգէն վարդապետ։ Առանց այս առթիւ ո՛եւ է թեկնածուի կոմնակցութիւն ընելու, ըսենք թէ այդ պաշտօնին յարմարագոյն անձերը միշտ քահանայ միայն կրնայ ըլլալ։ Փոխանորդ մը իր պաշտօնավարութեան միջոցին ամէն բանէ աւելի ամուսնական խնդիրներով պիտի ստիպուի զբաղիլ։ Արդ, ամուսնական կեանքի մէջ կան այն տեսակ դրուագներ՝ որոնք ամուսնացեալի մը միայն կրնան ըսուիլ։ Նաեւ այն տեսակ դրուագներ, որոնց մասին վճիռ մը տալու համար անպատճառ ամուսնացած ըլլալ պէտք է։ Այդ տեսակ պարագաներու մէջ ի՞նչ պիտի կրնան ընել երիտասարդ ու կեանքի մասին նոյն իսկ ամենատարրական ծանօթութենէ զուրկ վարդապետներ։ Քահանան սակայն, բնական է որ տարբեր օգուտ մը պիտի ունենայ կեանքի մասին իր ունեցած ծանօթութեամբը, եւ թէ այն խրատատուի դերով զոր կրնայ չատ մը առթիներու մէջ ստանձնել առանց ներկայացող ամուսնացեալները խրտչեցնելու։

×

Ինչպէս գրած էինք երէկ, Խառն Ժողովը գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։

Նիստին ներկայ էին Կրօնական Ժողովէն Տ. Գրիգորիս եպիսկոպոս Յովհաննէսեան, Տ. Վահրամ եպիսկոպոս Մանկունի, Տ. Դաբրիէլ եպիսկոպոս Ճէվահիրճեան, Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս Դուրեան, Տ.Կարապետ Սէթեան, Տ. Կարապետ Սանտալճեան Ա. քահանաներ։ Քաղաքական Ժողովէն՝ Իլիաս էֆ. Զայեան, Գրիգոր էֆ. Խորեան, Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան, Մխիթար էֆ. Սէթեան, Տիգրան էֆ. Տ.Նէրսէսեան, Մկրտիչ էֆ.Աասլանեան։ Ժողովին մէջ, նիստը բացուելուն պէս, առաջին անգամ կարգացուեցաւ Վարչութեան կողմէ Տ. Գէորգ եպիսկոպոսի ուղղուած պաշտօնագիրը եւ այս մասին հարկ եղած խորհրդակցութիւնները կատարուեցան։ Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան յունուար 21 եւ 22 թուական վերջին դրերով պատասխանելով այն հրաւէրներուն եւ դիմումներուն, որոնք եղած էին Ն. Սրբազնութեան՝ ընդունելու համար Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը, ինչ ինչ բացատրութիւններ տուած էր։ Ժողովը այս գրութեանց պարունակութեան հասու ըլլալէ եւ լրջօրէն քննելէ ետքը, նկատելով որ Ն. Սրբազնութիւնը անկարելի կը համարի իր հրաժարականը յետս կոչել եւ անդրդուելի կը մնայ։ Նկատելով որ այլեւս Ազգ. Վարչութիւնը միջոց չի գտներ Տ. Գէորգ Սրբազանը համոզելու, հարկ դատեց ընդունիլ Տ. Երէցեան Սրբազանի հրաժարականը, եւ որոշեց ձեռնարկել օրինական գործողութեանց, կաթողիկոսական նոր ընտրութիւն կատարելու համար։

×

Պատրիարքական չրջանակներէ մեզ հաւաստեցին թէ Պատրիարքարանի բարձր պաշտօնէութիւնը ո՛եւ է կերպով չէ խառնուած նշանաւորութեանց ցուցակներու պատրաստութեան, եւ թէ մէկ երկու երկրորդական գրագիրներու փութկոտութեան արդիւնքն են միայն այն «ստորին» ու «ձրի» մակդիրները՝ որոնք խօսեցեալներու անունին առջեւ դրուած էին։ Այս առթիւ, վստահացուցին մեզ նաեւ թէ ցանկերը նորէն պիտի տրուին հրատարակութեան, եւ Ա. Բ. Գ. ի կարգով, ինչ որ ո՛չ մէկ դժգոհութեան կրնայ տեղի տալ։

×

Պատրիարքարանը, ձեռնհաս պաշտօնատան մօտ հարկ եղած դիմումը բրաւ Դատարգիւղի Ս. Թադէոս եկեղեցւոյն ընդարձակման արտօնութիւնը ստանալու համար։

×

Ճարտարապետ Կարապետ գալֆայի հաստատած վագֆի խնդրոյն քննութեան համար կազմուած յանձնաժողովը երէկ իր տեղեկագիրը ներկայացուց Խառն Ժողովին, որ զայն ընդունելի նկատելով, որոշեց ի գործ դնել անոր տրամադրութիւնները։ Այդ առթիւ, Խառն Ժողովը որոշեց նաեւ Ազգ. Որբանոցի կառուցման յանձնաժողովը հրաւիրել, շինութեան նախապատրաստութիւնները տեսնելու համար։

×

Ուսուցչաց կեանքի ապահովագրութեան մասնախումբը իրեն յանձնուած աշխատութիւնը կատարած եւ մատուցած էր իր տեղեկագիրը։ Ուսումն. խորհուրդը երէկ նկատողութեան առաւ այդ տեղեկագիրը եւ երկարօրէն խորհրդակցեցաւ անոր մասին։ Խորհուրդը շնորհակալութիւն յայտնեց մասնախումբին, եւ որոշեց իր յառաջիկայ նիստին հրաւիրել Օգնութեան Մնտուկի յանձնաժողովը, միախումբ խնդիրը նկատողութեան առնելու եւ վերջնական կարգադրութիւն մը ընելու համար։

Կ'ըսեն այս առթիւ թէ մասնաժողովը յաջողած է ձեռք բերել արդիւնք մը, որուն համեմատ մինչեւ 100 ֆրանքի պիտի կրնան ապահովագրուիլ ուսուցիչները, ամսական վճարումներ ընելով։

×

Խառն Ժողովը իր երէկուան նիստին մէջ ընդունեց Տիարպէքիրի Նախորդ տեղապահ Եղեկիէլ Ծ. վարդապետի եպիսկոպոսացման որոշումը։—Հաստատեց Էնկիւրիի Առաջնորդական ընտրութիւնը՝ յանձին Եղիշէ վրդ. Գալֆայեանի։—Որոշեց Առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ ղրկել Տրապիզոն։

×

Էսկիշէհիրի Ազգ. վարժարանին վերաշինութեան համար հանգանակութիւն մը կատարուելով, 300 ոսկի հաւաքուած է։ Վարժարանին վերաշինութիւնը սակայն 650 ոսկիի կը կարօտի։

×

Ամերիկեան հիւպատոսարանի փաստաբան Արշակ էֆ. Շմաւոնեան, երէկ գիշեր, Ռօսէրթ Գոլէճի մէջ բանախօսութիւն մը արտասանեց, իրեն նիւթ ունենալով Բանաստեղծութիւնը։ Պէպէքէն եւ Հիսարէն բազմաթիւ անգլիացի եւ ամերիկացի ընտանիքներ, եւ վարժարանին պաշտօնեութիւնն ու աշակերտները, ներկայ էին այդ բանախօսութեան։ Համակրելի ատենաբանը ամբողջ ժամ մը հմայեց բոլոր հանդիսականները, գլխաւորաբար խօսելով արեւելեան ու մանաւանդ պարսիկ բանաստեղծութեան վրայ։

×

Մասիս գրական շաբաթաթերթին այսօրուան թիւին բովանդակութիւնն է.—«Յիսուն տարի առաջ» (Խմբագրական) Գ. Զօհրապ։— Հոլուերդութիւն մը. «Տանիին աղջիկը». Թլկատինցիներ։— Վառարանս անկիւնէն. «Մամուլին շուրջը» Մեռնասէր։— Ծովուն վրայ (Բանաստեղծութիւն) Վ. Մայիգեան։— Աչխարհի չրջանը. «Ճարտնի մէջ». Սպէլլա։— Հանճար եւ տաղանդ (Թարգմ.) Մաքս Նորտաու։— Լուսարանութիւն մը. Ե. Ա։— Նամակատուփ։— Ցուցատետր։

×

Երէկուան «Ծաղիկ»ի Ա. էջին Ե. սիւնակին 6, 7, 8, 9դ տողերը կարդալ սապէս.—«Ապու որ մերժած էր նոյն իսկ ձրի տալել անոր գործը՝ իր ժթ. դար թերթին համար, միւնոյն գործը ահագին գումարներով ընդունեց» եւն։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՍԱՅՍՕՐՈՒԱՆ

ԵՕՖՕՀԱՄԱ, 14 փետր — Ճարտնական թերթերը միաձայնութեամբ գոհունակութիւն կը յայտնեն անգլեւճարտնական համաձայնութեան մասին, եւ կը չեշտեն անոր խաղաղասիրական հանգամանքը։

ԲԷՌԻՆ.— Զինեցի պաշտօնատարները որոնց մէջ է նաեւ Իշխան Զինկ, իրենց գոհունակութիւնը կը յայտնեն անգլեւճարտնական դաշնադրութեան համար։ Իշխան Զինկ, յայտարարեր է թէ ալ չպիտի բանակցի ռուս լիազօրներուն հետ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.—«Տօյչ Բեթերսպուրգէր Զայթունկ» խօսելով անկլօ-ճարտնական դաշնագրութեան վրայ, կ'ըսէ թէ ռուս կառավարութիւնն ալ կը փափաքի Մայրագոյն Արեւելքի մէջ արդի կացութեան անփոփոխ պահպանման, այսինքն Զինաստանի եւ Քորէայի հողային ամբողջութեան պահպանման։ Այսպէս Անգլիոյ եւ Ճարտնի միացեալ ջանքերը ոչ մէկ կերպով կը հակառակին Ռուսիոյ դիտումներուն։

Ուրիշ թերթ մը կ'ըսէ թէ ռուս կառավարութիւնը արդէն իսկ տեղեակ է Ճարտնի դիտումներուն։

ՎԻԵՆՆԱ. — Ֆրանսուա-Ֆէրտինանտ արքիդուքսը այսօր հոս հասաւ Բեթերսպուրկէն։

ՊԷՐԼԻՆ.—Մաքսային սակացոյցի յանձնաժողովը ընդունեց այն առաջարկը որուն համաձայն մաքսային սակացոյցի նոր օրէնքը գործադրութեան պիտի դրուի առ առաւելն մինչեւ 1905 յունուար 1։ Յանձնաժողովին նախագահ Պ. Բարտորֆ հրաժարեցաւ։

ԲՈՒԻԶ.—Խորհրդարանը չարունակեց երկրորդական կրթութեան բարենորոգման մասին բացուած վիճաբանութիւնը։ Պ. Պրիսօն առաջարկեց ջնջել Ֆայլուի օրէնքը, ուսուցման ազատութեան մասին։ Պ. Վալտէք-Ռուսօ յայտարարեց թէ կառավարութիւնը չուզեր մենաշնորհ դարձնել ուսուցումը, բայց կարգ մը վերապահումներով կ'ընդունի Պ. Պրիսոնի առաջարկը։ Պ. Էյնաուդէմ խօսեցաւ այդ առաջարկին որ վերջ ի վերջոյ 239ի դէմ 282 ձայնով ընդունուեցաւ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Կովկասի այլ եւ այլ կողմերը երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեցան։ Նաեւ Եղիսաբեթուպոլիսի, Շամախի եւ Մարայի մէջ։ Այս երեք քաղաքներէն առաջինին մէջ քանի մը տուներ վնասուեցան։ Միւս երկուքին մէջ տուներ կործանեցան։

ՄՕՆԱՔՕ.—Այսօր, Պ. Սանթոս-Տիւմոն ուզեց կրկնել իր փորձերը որոնք չատ յաջող էին վերջերս, բայց օդապարիկը լաւ ուռած չըլլալով արկած մը պատահեցաւ։ Պ. Սանթոս-Տիւմոն չէ մեռաւած։

ՀՌՈՄ.—Պ. Սարաքքիս առենապետ ընտրուեցաւ ծերակոյտին։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Զրոյց կը չրջի թէ Ռուսիա պիտի պարպէ Մանչուրիան, Զինաստանի հետ կնքուելիք դաշնագրին ստորագրուելէն անմիջապէս վերջ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲՈՒԻԶ, 14 Փետր.— Բեգերսպուրկէ հասած հեռագիր մը կը հաստատէ այն լուրը թէ Ռուսաբէջինական դաշնադիր մը կնքուած է։

ԼՈՆՏՈՆ.—Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարը հեռագրած է անգլ. կառավարութեան թէ Մ. Նահանգները հաւանութիւն կը յայտնեն Անգլեւճարտնական դաշնագրին մասին։

—Գանձային նախարար Պ. Պալֆուր յայտարարեց թէ Անգլեւճարտնական դաշնադիրը ո՛եւ է ազրութեան դէմ թշնամական հանգամանք չունի։

«ԾԱՂԻԿ»
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, 1 Փետր.			
Օսմ.Բոն. Սէռի Դ. Օ.Ո.	28	30	—
Ամէնէն բարձր դին »	28	31	—
» վար դին »	28	2[illegible]	—
Ակիվրէ »	—	—	—
Բուսմէլի երկաթղ. ֆր.	115	32	1/2
Ամէնէն բարձր դին »	115	75	—
» վար դին »	115	50	—
Թրանսվալ »	154	—	—
Ամէնէն բարձր դին »	154	—	—
—			
8 օրուան Թանսիիտ	265	—	—
8 » Երկաթուղի	2	50	—
ԲԱՅՈՒՄ, 2 Փետր.			
Օսմ.Բոն.Սէռի Դ. Օ.Ո.	28	26	—
» ժամ 5ին «	28	27	1/2
Բուսմ. երկաթուղի ֆր.	115	50	—
» » ժամ 5ին »	115	37	1/2
—			
Թասպաղ Թիւրք Ռէժի	14	—	—
Սէկիսբէթ, Սէռի A	0	10	—
» » B	0	55	—
Պանգ տը Մէթէլին	8	30	—
Ագոթոն տէ Թրամուէյ	5	80	—

Ժուլիանս	1	50	--
Սօսիէթէ տ'Ասիւրանս	3	57	1/2
Գրէսթ ժէնէրալ	0	10	--
Սօս. Օթ. տը Ֆիլ է տթֆ	1	40	—
Ագսիոն Գոմմէրսիալ	0	9	06
Թոպագօ Գօրբօրէշըն	0	8	06
Անթրբրիզ ժէնէրալ	0	6	03
5% Հէլլէնիք 1888	200	--	—
Պանգ Նասիոն. Յուն.	404	—	—
Լօրիւմ	49	—	—
Թրանսվալ	147	50	—
Պոլսոյ Քարափի Ընկ.	475	—	—
Տէրքօզի Ջրի Ընկ.	252	—	—
Թրամվէյի Ընկ.	485	--	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբ.	266	50	-
Անատոլու Երկաթ.	10	25	—
—			
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	109	—	3/4
» » » չէք	110	—	1/2
Բարիզ » »	22	35	—
» » » չէք	22	70	—
Պէրլին անտակոս չէք	18	4[illegible]	—
Գուրոն Աւստրիական	21	70	—
—			

ԴՐԱՄՆ. ԸՆԹԱՑԻՐ			
Անգլ. Ոսկի	110	03	—
20 Ֆրանգնոց	87	25	—
20 մարքնոց	107	20	—
Բօլ Էմբէրիալ	90	—	—
Քրիմիկ	51	08	—
Մէճիտիէ արծաթ	108	06	—
Մէճիտիէ քառորդ	107	20	—
Մէճիտիէ մանրաւք	102	20	—
Պէշլիք	103	—	—
Մէթալիք	97	20	—
Բուպլի արծաթ	68	20	—
Շիլին	109	—	—
Ֆր. արծթ. Ֆրնս.	87	10	—
» » բուռմկն.	85	20	—
» » իտալկն.	77	—	—
Ռէճինա	10	—	—
Բուպլի թղթադրամ	8	60	61
Ֆլորին »	9	07	—
Մարք »	107	30	—
Տրաքմի »	37	50	—
Անգլ. ոսկի »	110	—	—
Ֆրանս. » »	87	30	—
Բուռմկն. » »	86	20	—
Պուլկ. » »	86	20	—
Իտալ. » »	85	—	—

ՏՈՔԹ. Կ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Բերա, Մեծ-Փողոց, կայաթա Սերայի դպրոցին դիմ, թիւ 200
Գշ. Եշ. Շբ. օրերը առաւօտուն կանուխէն մինչեւ երեկոյ ժամ 11½։
Բշ. Դշ. Ուր. օրերը 6էն 11½։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱՏՈՒՆ
Տ. ԺՕԶԷՖ
360, Բերա, Մեծ–Փողոց, 360
Սենք Անքառան եկեղեցւոյն հետ դիմ առ դիմ
Ամէնէն կատարելագործեալ եւ նորագոյն գործիքներով կը պատրաստուին
Ամէն տեսակ եւ ամէն մեծութեամբ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ
Արտակարգ աժանութիւն
Բլաթինօրիի եւ մեծացում (ակրանոխրման) իւղանկար եւ ջրանկար
Փափաքողաց բնակարաններու մէջ ալ պատկեր կը հանուի։

Grand Concert du Café de Commerce
Բերա, Մեծ Փողոց, Կայաթա Սերայի դիմաց, թիւ 266.
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԶԱՆԱԶԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐ
Ա. ՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ
ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ 12 ԱՆՁԵՐՈՎ
Քազավարժ առաջնորդութեամբ
ՊԱՐՈՆ ԹԷՕՏՈՐ Վ. ՈՒԹԱԲՔԱՑԻ
2—34-100

Լոնտոն և Գլասգոյ Լոնտոն մարքա անգլիական գեղեցիկ «ԼԷՆՏԱՐԸ» անունով գրասեղանի ամենայն տեսակ գրիչներ 400, 300, 200, 100, 70 հատ տուփերու մէջ։
ՓԵՆՏՈՒԵՅԷՖ ամէն տեսակ «ԼԷՆՏԱՐԸ» գրիչ 150 և 90 թերթ գրելու կարող թանաքով։
Գրասենեակ արտադրեալ։
ԱՐԹԻՒՐ Ժ. ՀԷՆԹԷՆ
Գրիչներու գործարան և պատրաստարան, Գալաթա Գոլեժիոյ դիմաց թիւ 7

Լոնտոն մարքա անգլիական ամենայն տեսակ գրիչներ 500–400–300–20–100–70 դանակի զանազան տարիներ մեր մասնաւորապէս մեր մասնաւորապէս մեր մասնաւորապէս